

Tjóðveldi byggir fantasihavn úr skervi og dusti

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Tjóðveldi hevur á náttartíð barslað við einum uppskoti um altjóða havn inni á Sundi. Havnin skal byggjast av skervi og smágróti úr komandi tunlinum millum Eysturoy og Streymoy, ið øllumuttan Tjóðveldi kunnugt bert kann brúkast sum ífylla á turrum, tí talan er stórt sæð um skerv og dust. Men í hesum fantasiprojektinum ber alt til, hóast upp til 50 - 60 metra dýpi og ringasta súg í landinum. At onki uppland heldur er sýnist ikki at forða Tjóðveldi at byggja altjóða havn á Sundi, ið verður dupult so stór sum ætlaða útbyggingin í Havn - fyri hálvan prís!

Eftir at útbyggingin hjá Tjóðveldi er liðug skal Tórshavnar havn liva av ferðavinnu. Høvuðsgrundgevingin fyri havn á Sundi tykist vera, at tað er so skjótt oman til Havnar, og at Havnin sleppir undan farmaferðsluni. Hetta er einastandandi logikkur, sum vil nakað, tí um 85% av allari vøru skal kortini sum farmur oman til Havnar. Sostatt verður ferðslan helst størri og verri enn nakrantíð. Fleiri onnur beinleiðis ósannindi eru í grundgevingunum. T.d. verður sagt, at við hesi loysnini sleppa vit undan, at pakkhús verða bygd upp fyri Skansan. Hetta við fleiri hæddum av bingjum og høgum pakkhúsum frammanfyri Skansan hevur fleiri ferðir verðið brúkt sum ræðumynd. Hetta er bara ikki satt - bingjuhavnin verður uttari við Molan, og húsini frammanfyri Skansanum verða

lág og taka onki av útsýninum út í fjørðin. Ætlanin við eini bátahavn – eini marina – er júst at skapa eitt mentanarumhvørvi rundanum Skansan, eitt livandi øki, har bátafeløg, sjótróttur, matstovur, list, undirhald og annað kann ganga upp í eina hægri eind. Virksemið verður uttanum Skansan, ikki á Skansanum, ið skal varðveitast í sínum upprunalíki og gerast meira sentralur enn áður. Ein annar pástandur er, at vit mugu sleppa undan at fylla longur út í streymasjógv í Nólsoyarfirði - hetta hóast, at allar kanningar vísa, at útbyggingin fer at betra munandi um viðurskiftini við Argjalandið. Áríns-kanningin vísir greitt, at útbyggingin hvørki er oyðileggjandi fyri útsýnið ella umhvørvið annars.

Hetta uppskot hevur onki endamál enn at skapa rumbul, sum bara kann føra til, at einki hendir. Men uppskotið er helst ein funnin fressur hjá eysturoyingum, nú Marin Kathrina Frýdal og Tjóðveldi skjóta upp, at landshavnin kemur at liggja beint við endan á tunlinum, 10 minuttir úr Runavík - so er sjálvsagt, at hon einsvæl kann byggjast við Skálafjørðin. Í hesum uppskotinum er als ikki tikin hædd fyri, at skal góðshavnin flyta niðan á Sund, so mugu allar staðbundnar funksjónir annars á havnalagnum flyta við. 5-700 arbeiðspláss skulu flytast og eitt ótal av fyrirkum og amboðum somuleiðis. At fyrigykla fólki, at hetta er ein bilig og heppin loysn er fullkomiliga burturvið. Og at fyrigykla fólki, at hetta fer at minka um ferðsluna oman til

Havnar er rætt og slætt møsn. Hetta kann heldur ikki vera serliga hugaligt at hoyra hjá teimum, sum varða av øllum arbeiðsfólkunum á økinum hjá Tórshavnar havn. Nýggja kommunuætlanin ásetur, at ein ætlan fyri samanhingin millum Tórshavnar havn og býin skal verða gjørd, sum fram um alt skal hava til endamáls at menna samstarvið millum virksemið hjá Tórshavnar havn og gerandislívið í býnum. Her eru øgilgir møguleikar, bæði á vinnuliga og mentanarlaga økinum. Men taka vit virksemið á øllum verandi havnarøki burturúr hesi líkningini, so verður býurin steindeyður.

Borgarstjórin sum ein groggy nevaleikari

Jógvan Arge, Marin Katrina Frýdal og Jákup Dam
býráðslimir fyri Tjóðveldi

Sær ikki mætari út, enn at tann máttmikli og nalgaskoðandi borgarstjórin í Havn kennir seg raktan beint í solar plexus í havnarmálinum. Hann siglir nú runt í ringinum sum ein groggy nevaleikari, ið ikki hevur skil á, hvat og hvønn og allarminst, hvussu hann slær. Tað stendur fast, at Tórshavnar havn hevur ikki fingið øll neyðug loyvi til havnarbyggingina í Havn, og byggisamtyktin, sum er gjørd til at heimila fastasífatæka projektinum har, er ikki góðkend av landsins býarskipanarnevnd. Tí er framvegis lítil meining í hjá Tórshavnar býráð yvir háls og herðar at samtykkja eitt byggiprogramm til eina verkætlan, sum ikki er heimilað, og játta seks milliónir krónur til at projektera hesa somu ætlan við vanda fyri at brúka pengarnar til fánýtis. Tað stendur eisini fast, at Tórshavnar havn við vælsignils frá borgarstjóranum hevur arbeitt ítøkiliga við byggjætlanini út fyri Skansanum og Skansabryggjuni uttan so mikið, sum at skeita eftir øðrum møguleik-

um í Tórshavnar kommunu. Einastu kanningar, sum gjørdar eru, hava snúð seg um Skansabryggjuna v.m. og viðurskiftini har. Tað er als ikki vist, at hetta projekt er tað besta fyri Tórshavnar bý og Tórshavnar kommunu. Kostnaðurin er longu nú settur til 450 milliónir krónur, men hann verður ætlandi mangt slíkt, tá liðugt skal verða í 2018. Óvissurnar í byggiskránni eru nógv, og tí er nógv enn, sum skal loysa seg í sjónum, sum norðmaðurin segði. Borgarstjórin sum byggimeistari Nú royndi hann seg aftur sum entreprenør. Tað er, vita vit av royndum, ein farligur sportur. Grótið úr einum tunnli er ikki annað enn skervur og dust, sigur hann. Hatta eru enn eini av hansara ósannindum, tá hensihten helliger midlet. Grót úr einum tunnli kann saktans brúkast til alla uppfylling við verjurgroti uttaná. Tað er eitt nú byggihátturin, sum er brúktur á Signabø, og sami møguleiki er nevndur í byggiskránni fyri útbyggingina í Havn. Tunnilsgrót kann vera í ymsum støddum frá stórum steinum og niðureftir. Á Sundi – ella aðrastaðni – kann harafrat stórt og smærri grót fáast burtur úr lendinum, sum verður sprongt niður til tess at javna havnaðkið. Borgarstjórin hevur ilt av, at havnarprojektið á Sundi verður nakað nær staðnum, har Skálafjarðartunnilin ætlandi kemur upp. Tað má hann gjarna hava ilt av, men tað

verður neyvan hann einsamallur, sum avger, hvar tunnilin kemur upp á Streymoynni. Hetta er ikki øðrvísi enn við eldraðkinum. Løgtingið tekur avgerðina. Løgtingið hevur samtykt, at tunnil skal gerast av Skálafjørðinum til Suðurstreym. Borgarstjórin hevur skýggjað hendan veruleika alt ov leingi. Við uppskotinum, sum Tjóðveldi hevur lagt fram, verður roknað við hesi sannroynd. Men havnin á Sundi er líka relevant fyri Havnar kommunu, um Skálafjarðartunnilin kemur ella ei.

Náttúrkreftir kunnu temjast

Talan er um, at Sund verður ein biligari og høgligari góðshavn, sum tryggjar, at ferðamannahavnin í Havn fær rúmari ræsur at gera seg galdandi í millumtjóða kapping. So langt er heldur ikki av Havnarskrivstovuni niðan á Sund, at tað ikki ber til at virka í báðum støðum, um bæði støðini hava besta útbúnað. Býurin sleppur undan allari gjøgnumferðsluni til avskipan í býarins hjarta, og tey, sum eiga stóran part av innflutninginum, eitt nú solumiðstøðir, handlar, heilsølur og bilsølur, eru ikki á keiini, men nógv ovari í býnum. Vit sleppa undan fløkjunum millum ferðafólk og bingjur og stórum parti av tungu ferðsluni millum hús og ellisheim eftir Eystara ringveg, fyri ikki tala um propparnar í Hoydølum og á Hvítanesvegnum. Nógvar náttúrukreftir kunna temjast, eisini súður. Spurningurin er

bara hvussu. Tað er tað, vit hava skotið upp, at býráðið samtykkir at kanna við eitt nú simuleringskanningum, sum vísa neyvt, hvat hendir, um tú gert so ella so. Kanningin skal eisini fevna um kostnaðarmeting. Í okkara uppleggi er sjálv bryggjan háttað sum ein dokkbryggja og lögð soleiðis, at hon vendir bakið til aldurnar, sum koma uttan av fjørðinum. Bryggjan beinir aldurnar yvir á miðjan fjørð, so tær ikki enda inni á havnalagnum. Innanvert er eisini ætlaður ein bylgjubrotari, sum beinir alduna, sum kemur úteftir, framvið havnarlagnum. Tað er upp á høgum tíð at fáa allar relevantar spurningar um eina góðshavn á Sundi kannaðar. Verður

úrslitið positivt, gevur tað eina nýggja og enntá biligari havn enn hana, sum biksað hevur verið við á Skansaboðunum, og nú í berum fantasiloyssi skal fremjast í verki – fyri ikki siga óðum verki. Havnarfólk skulu eisini liva í framtíðini og tað væl. Vit, sum eru vald at stila fyri í býnum, hava skyldu til at kenna ábyrgd fyri bæði býi, borgarum og ikki minst pengakassanum uttan at verða happað, niðurgjørd og speirikin av borgarstjóranum, tí vit hava eina aðra hugsan enn hann um, hvat best er fyri Tórshavnar kommunu og fólkið, her býr.